

Можливості та переваги використання інтернет-ресурсів для студентів-філологів

Статтю присвячено дослідженню актуальності використання інтернет-ресурсів для студентів-філологів. Проаналізовано та класифіковано інтернет-ресурси на допомогу студентам-гуманітаріям. Висвітлено питання про широке використання інтернет-ресурсів у вищій школі.

Ключові слова: навчальна діяльність, професійна діяльність, освіта, інтернет-ресурси, блог

На шляху інтеграції та глобалізації України у загальноєвропейський освітній простір, перед сучасною національною системою освіти постає завдання в підготовці нового покоління наукових кадрів – професіоналів, здатних сполучати глибокі фундаментальні знання і докладну практичну підготовку, проведення системних наукових досліджень, практично використовувати досвід минулого й науково прогнозувати майбутнє [8, 169].

Сьогодні в Україні триває процес швидкого наповнення вищої освіти інформаційно-комунікаційними технологіями, що викликає необхідність якісної оцінки сучасних підходів до освітнього процесу з погляду їхньої адекватності новим життєвим реаліям ХХІ століття. Проблема використання інформаційно-комунікаційних технологій набуває все більшої актуальності. Необхідність невідкладних заходів із впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у сферу освіти і науки зумовлена сучасною тенденцією створення глобальних відкритих освітніх та наукових систем [5, 37]. Сучасний етап освіти зазнає значних змін, здебільшого це пов'язано з інформатизацією всіх сфер діяльності суспільства. Саме цей факт і передбачає підвищення вимог до майбутніх фахівців, наділених професійно-творчими здібностями, кваліфікованих та впевнених спеціалістів які є невід'ємною вимогою сучасного ринку праці.

Вже ні в кого не викликає сумніву доцільність використання інтернет-ресурсів в навчальному процесі. Суттєвий внесок в розвиток даної проблеми зробили такі науковці: В. Ю. Биков, Б. С. Гершунський, М. І. Жалдак, Н. В. Морзе, Е. С. Полат, О. В. Співаковський, Л. М. Лучко, А. А. Андрєєв, В. М. Глушков, Г. К. Селевко, Л. А. Нікітюк та ін... Науковці визначають навчання інтернет-ресурсами таким що характеризується гнучкістю, доступністю, відкритістю, пізнавальним та творчим інтересом.

Окрім того, було встановлено, що інтернет-ресурси забезпечують безпосередньо індивідуалізацію та диференціацію навчального процесу, підвищують мотивацію та сприяють формуванню всебічно розвиненої особистості. Проте, це можливо лише за умови, що робота з інтернет-ресурсами буде спланована методично грамотно, адже одна лише наявність доступу до мережі не є гарантом швидкої та якісної освіти.

Отже, пропонуємо проаналізувати та класифікувати на умовні групи інтернет-ресурси на допомогу студентам-гуманітаріям. Важливу роль у розв'язанні цього завдання науковці Р. С. Гуревич та М. Ю. Кадемія відводять бібліотеці. Отже, до першої групи відносимо електронні бібліотеки, адже, на думку науковців, саме від інформаційних ресурсів бібліотеки та якості наданих послуг залежить якість освіти [10, 22].

Інколи, щоб підготуватися до заняття, недостатньо заглянути в традиційний підручник, причиною є те, що база бібліотеки вже застаріла або книга, на яку посилався викладач, іще не надрукована. Саме в цьому випадку студентам прийде на допомогу мережа, яка дає змогу доступу до електронних бібліотек [11].

Отже, найперспективнішим способом інформаційного забезпечення для студентів є використання електронних бібліотек. Оскільки сучасні бібліотеки одночасно із сховищами паперових документів створюють, формують і пропонують для користувачів бази нових електронних ресурсів. На відміну від традиційних бібліотечних фондів, електронні ресурси створюються значно швидше [10, 23]. До них належать наступні ресурси:

<http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського;

<http://www.lsl.lviv.ua/> – Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаніка;

<http://www.dnpb.gov.ua/> – державна науково-педагогічна бібліотека України ім. О. Сухомлинського;

HighWire Press – репозитарій підрозділу бібліотеки Стенфордського університету;

Open J-Gate – портал електронних журналів; TRC – Teacher Reference Center – періодика для вчителів та бібліотекарів;

²² Запорожець Діана Анатоліївна, аспірант кафедри загальної педагогіки і психології, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

New Jour – електронні публікації, доступні за підтримки Georgetown University; PubList.com. – електронні та друковані журнали з багатьох областей знань.

Широке використання електронних ресурсів в режимі он-лайн дає змогу студентам здійснювати цілодобовий пошук інформації та отримувати її незалежно від часу і місця знаходження.

Основною перевагою використання електронних бібліотек є те, що користувачі мають можливість отримувати доступ до багатьох бібліотек не лише України а й всього світу, бачити наукові досягнення видатних людей.

Вважаємо за доцільне позначити окремою групою наукову частину ресурсів інтернету: це – каталоги наукових праць, наукові портали, бази даних а також архіви наукових публікацій, адже саме ресурси наукових праць дають можливість безкоштовного ознайомлення зі змістом робіт, вступом, переліком використаних джерел і т.д. Також студенти мають можливість замовити дисертаційну роботу для повного вивчення окресленої теми не полишаючи домівки. Окрім того, каталог дисертацій має в своєму бондові і безкоштовні роботи, доступні для швидкого скачування в форматі PDF та Microsoft Word.

До них належать:

– <http://www.dslib.net/>, www.dissercat.com/ – каталоги дисертацій та авторефератів Російської Федерації;

– www.lib.ua-ru.net/disser/ua.html, disser.com.ua/ - каталоги дисертацій та авторефератів України;

– Theses Canada Portal – загальнодоступні канадські дисертації за період 1998-2002 рр..

– український освітній та лінгвістичний портали: <http://www.osvita.org.ua/>;

<http://mova.info/Pidruchn.aspx> /;

– наукова база даних, що підтримується U.S. Department of Energy Office of Scientific & Technical Information – OSTI – містить понад 2,3 млн. бібліографічних записів і понад 193 тис. електронних документів починаючи з 1943 р..

– журнальна служба Університетської бібліотеки Регенсбурга (Німеччина), – Springerlink;

– європейські наукові журнали на англійській, частково на німецькій мовах – Elektronische Zeitschriftenbibliothek.

– arXiv.org, archives.gov.ua/Publicat/AU/.

Наукова частина ресурсів інтернету дає змогу вільного використання широкого арсеналу електронних засобів. Це і електронні підручники, посібники (автоматизовані засоби навчання), тренажери, предметно-орієнтовані середовища (мікросвіти, моделюючі програми, навчальні пакети), контролюючі програми, лабораторні практикуми, довідники та довідкові системи тощо. Основними перевагами використання таких ресурсів є – розвиток пізнавальної активності, розвиток самостійного мислення та самостійної роботи над собою, підвищення рівня грамотності, пробудження у студентів зацікавленості до досліджуваної теми.

Проаналізувавши доробок багатьох вчених, нами було встановлено, що, інтернет-ресурси дають можливість спілкування з реальним партнером-носієм мови через комп'ютерні телекомунікації, задля удосконалення вміння монологічного і діалогічного мовлення, розвитку таких комунікативних навичок, як уміння вести бесіду, лаконічно викладати свою думку, тому, вважаємо за доцільне, віднести до останньої групи інтернет-ресурсів групу обміну інформацією: **електронна пошта** (*bigmir.net*, *freemail.ukr.net*) – це так званий сервіс в Інтернеті, що робить можливим обмін даними будь-якого змісту (текстові документи, аудіо-відеофайли, архіви, програми), **та** популярний на сьогодні **інтернет-чат** (*schat.org.ua*, *ru.wikipedia.org/wikimail*) – віртуальний ресурс, у якому можна поспілкуватися з іншими користувачами в режимі реального часу та. [4, 118].

Починаючи з 2000 року популярності набирають інтернет-блоги.

Отже, розглянемо, що ж таке блог – блог – англ. *blog*, від *web log*, «мережевий журнал чи щоденник подій») — це веб-сайт, головний зміст якого — записи, зображення чи мультимедіа, що регулярно додаються. Для блогів характерні короткі записи тимчасової значущості. Окрім популярності серед студентської молоді вони здобули доступність для масового користування, а отже їх почали всебічно застосовувати в секторі вищої освіти та наукових досліджень, де раніше використовували асинхронне спілкування через електронну пошту чи форуми, тут перейшли до застосування блогів в різних ролях, які розширили, а в деяких випадках,

замінили існуючі он-лайн комунікаційні інструменти. Це вказало на сприятливість використання блогів як засобу комунікації та когнітивного

інструменту для специфічних дисциплін, наприклад, навчання іноземної

мови, журналістики, академічних досліджень, юриспруденції, вищої освіти загалом та професійного росту викладачів.

Отже, стосовно переваг використання блогів, було встановлено, що блог може збагатити навчальний процес та надати студентові можливість глибше зануритись в нього. [1, 37].

Значущими є дослідження іноземних фахівців що свідчать про надзвичайно важливу роль блогів у формуванні та вдосконаленні у студентів технологій опанування саме іноземної мови. У своєму дослідженні про ефективність використання блогів у навчанні читання та писемного мовлення, Вард виявив, що блоги в навчанні іноземної мови отримали схвальні відгуки студентів, які зазначили, що використання блогів у навчанні читання та письма не лише викликало зацікавленість та підвищило мотивацію, а й сприяло навчальному процесу. В короткій публікації під заголовком «Чи покращують блоги писемне мовлення?» Бернштейн висуває постулати: «регулярне письмо покращує писемне мовлення», «письмо для широкого загалу покращує писемне мовлення», «письмо, яке має сенс, покращує писемне мовлення», «письмо на комп'ютері покращує писемне мовлення» [10, 44]. Проте у випадку із студентами, які вивчають англійську мову як іноземну, регулярне письмо не обов'язково покращить їх писемне мовлення. Тим не менш, воно однозначно принесе користь у поєднанні з активним користуванням словником чи іншими Інтернет ресурсами, які допоможуть чітко та ясно виражати думки. [2, 23]. Наведемо приклад відомих на сьогодні інтернет-блогів: *LiveJournal*, *LiveInternet*, *Blog.ru*, *Blogspot.com*.

Установлено, що впровадження інформаційних технологій в освіту суттєвим чином прискорює передачу знань і накопиченого технологічного і соціального досвіду людства не лише від покоління до покоління, а й від однієї людини до іншої. Сучасні інтернет-ресурси підвищуючи якість навчання й освіти, дозволяють студенту успішніше і швидше адаптуватися до довкілля і соціальних змін, що відбуваються. Це дає кожній людині можливість одержувати необхідні знання як нині, так і в майбутньому. Активне й ефективне впровадження цих технологій в освіту є важливим чинником створення системи освіти, що відповідає вимогам і процесу реформування традиційної системи освіти у світлі вимог сучасного інформаційного суспільства. [10,34].

Бабанина Л.Н. говорить, що в пошукових серверах, Інтернет має початок організуючої, систематизуючої частини. Опанування сучасних засобів веде до психологічних змін, як у розумовій діяльності, так і в мотиваційно-ціннісному мисленні [6, 92].

Отже, правильне використання інтернет-ресурсів спрямоване на те, щоб дати якомога більше інформації за допомогою цифрових навчальних засобів. Мета інформаційно-комунікаційних технологій – навчити студента працювати на комп'ютері з інформацією у професійному середовищі, забезпечити комунікацію студента з носіями мови, як реальними, так і віртуальними, перекладати тексти з однієї мови на іншу і т.д. Також мультимедійні програмні засоби дозволяють викладачеві поєднувати текстову, графічну, анімаційну, відео і звукову інформацію. Одночасне використання кількох каналів сприйняття навчальної інформації дозволяє підвищити рівень засвоєння навчального матеріалу. Якщо заглибитися в освітній процес зарубіжних країн, то впливає факт, що за кордоном давно не бачать навчальний процес без використання такого засобу навчання як глобальна мережа Інтернет. Не даремною є думка американського президента Білла Клінтона, що: "у 7 років американець повинен вміти читати, в 12 - вийти в Інтернет та в 17 вступити в коледж [7, 156].

Звичайно, надана класифікація не є повною, адже кількість інтернет-ресурси збільшується щодня. Однак, ми виявили, що використання класифікованих інтернет-ресурсів вносить зміни в зміст і структуру навчальної діяльності, передбачає появу нових форм і методів здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Ю. Машбиць методи навчання визначає як шляхи досягнення різних цілей (продуктів навчання) за різних умов навчання. «Вибираючи той чи інший метод навчання, ми по-суті задаємо закономірності функціонування і формування навчальної діяльності» [9, 19]. А інтернет-ресурси належать саме до нових, цікавих методів навчання.

Нажаль, доступність електронних ресурсів через Інтернет загострила проблему оцінки їх якості, достовірності та надійності, та й правильність використання їх стоїть під сумнівом. Адже, несформовані завдання, не дають результатів у навчанні. Проте, найголовніше, виникає принципово нове джерело інформації, фактично необмежене — це світові Інтернет-ресурси. Саме ці можливості і піднімають нашу освіту на якісно вищий рівень.

Література

1. Балусва Ю. В. Форми та методи застосування мультимедійних засобів навчання на уроках української мови в старших класах. – Л.: Педагогічні науки. – 2011. – № 21. – 36 – 45.
2. Бецько О. С. Автономізуюча та мотиваційна роль веб-блогів у формуванні та розвитку навичок писемного мовлення в контексті підвищення уфективності мовного навчання студентів вищих навчальних закладів. - Л.: Педагогічні науки. – 2011. – № 21. – 11 – 19.
3. Гришкова Р. О. Формування соціокультурної компетенції студентів у процесі навчання

- англійської мови // Наукові праці: Науково- методичний журнал. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім.П. Могили, 2002. – 164 с.
4. Зарецька І. Т. Інформатика: Навч. пос./ І. Т. Зарецька, Б. Г. Колодяжний.- Х.: Факт,2001. – 384 с.
 5. Костікова І. І. Формування культури використання інформаційно-комунікаційних технологій студентами / І. І. Костікова// Педагогічні науки. – 2010. – № 53. – 37 – 41.
 6. Матвійчук Л. А. Глобальна мережа інтернет, як засіб інформаційно-комунікаційних технологій. Міжвузівський збірник «Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво». – Луцьк, 2011. – №489. – 94с.
 7. Олексієнко Р. В. Віртуальне навчальне середовище на основі адаптивних інформаційно - комунікаційних технологій у підготовці майбутніх перекладачів. - Л.: Педагогічні науки. – 2011. – № 21. – 151 – 157.
 8. Погребняк Н. М. Наукова технологія – важливий засіб активізації навчально-дослідницької діяльності студентів. – Л.: Педагогічні науки. – 2011. – № 21. – 163 – 169.
 9. Романишин Ю. Л. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні рефлексивно-креативного компонента в документознавців-менеджерів. - Л.: Педагогічні науки. – 2011. – № 21. –11– 19.
 10. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю. Веб-квест як технологія навчання у вищій і середній школі. - Л.: Педагогічні науки. – 2011. – № 21. – 36 – 45.
 11. <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>

Features and benefits of using online resources for students physicists.

Zaporozhets D.

Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy, Cherkasy, Ukraine

In the article the existing Internet resources were analyzed and classified. The article describes opportunities and profits of using the Internet resources by philologist students. It highlights the peculiarities of wide implementation of the Internet resources in higher school.

Keywords: *educational activity, professional activity, education, Internet resources, blog.*